

Wybory prezydenckie w Gwinei

Błażej Adamski i współautorzy

Security
in practice

Wybory prezydenckie w Gwinei

Opracował Błażej Adamski[1], 22.11.2020 r.

18 października 2020 r. Alpha Condé, obecny prezydent Gwinei, po raz trzeci wygrał wybory prezydenckie wynikiem 59,49% głosów – ogłosiła Narodowa Niezależna Komisja Wyborcza. Jego konkurentem był Cellou Dalein Diallo, który osiągnął wynik 33,5%[2]. Sąd Konstytucyjny Gwinei potwierdził zwycięstwo prezydenta Alpha Condé, odrzucając jednocześnie zarzuty o oszustwo i przyznając mu trzecią kadencję. Opozycja nie ma możliwości odwołania się od tej decyzji – zdaniem sądu nie przedstawiła bowiem żadnych dowodów na nieprawidłowości w trakcie wyborów[3].

Mapa 1. Gwinea na mapie Afryki. Źródło: iStock by Getty Images, Olena Kurylo.

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyników wyborów w Gwinei doszło do gwałtownych protestów opozycji oskarżającej prezydenta o nieprawidłowości oraz nielegalne sprawowanie trzeciej tury. Do protestów nawoływał m.in. Narodowy Front Obrony Konstytucji – FNDC (*Front National pour la Défense de la Constitution*). Według Amnesty International 21 października

w Kobaya oraz Labé, przedmieściach stolicy Gwinei, siły porządkowe użyły przeciwko demonstrantom broni i ostrej amunicji. Według opozycji tylko od 18 do 21 października zginęło 27 demonstrantów. Rząd potwierdził tylko dziewięciu zabitych, w tym dwóch policjantów[4].

Alpha Condé (urodzony 4 marca 1938 r.) jest gwinejskim politykiem, który od grudnia 2010 r. sprawuje urząd prezydenta Gwinei. Wcześniej przez wiele lat był w opozycji do reżimów w Gwinei, bezskutecznie walcząc z prezydentem Lansaną Conté w wyborach prezydenckich w 1993

i 1998 roku. W 1993 r. Condé zdobył 19,6% poparcia w pierwszych wielopartyjnych wyborach, zaś w 1998 r. zaledwie 17,6%. 6 grudnia 1998 r. Condé został aresztowany i oskarżony o próbę nielegalnego opuszczenia kraju i zwerbowania sił w celu zdestabilizowania rządu, za co otrzymał karę pięciu lat pozbawienia wolności. Jednak Condé został ułaskawiony przez ówczesnego prezydenta Conté w maju 2001 r. pod warunkiem, że nie będzie angażował się w działalność polityczną. Po wyborach w 2010 r. Condé stwierdził, że ustanowi w kraju demokrację i będzie walczył z korupcją. Od tego czasu był jednak zamieszany w szereg skandali, głównie związanych z przemysłem wydobywczym i podejrzany o fałszowanie wyborów[5].

Jeszcze 10 lat temu żaden mieszkaniec Gwinei nie uwierzyłby w to, co obecnie dzieje się w państwie. Wówczas wielu celebrowało zwycięstwo w wyborach kandydata Alphy Condé – pierwszego prezydenta niepodległego państwa od 1958 r., który doszedł do władzy przez wolne, demokratyczne wybory. Zdaniem opozycji nazwisko obecnego prezydenta nie powinno ponownie znaleźć się na kartach do głosowania już ostatnim razem. Mimo tego partia RPG (*Rassemblement du Peuple de Guinée*)[6] zgłosiła jego kandydaturę po raz trzeci[7].

Drogę do trzeciej kadencji uTORowało referendum konstytucyjne, które zostało przeprowadzone w marcu 2020 r. pomimo zagrożenia koronawirusem i bojkotu opozycji. Referendum miało pozwolić prezydentowi Alpha Condé rządzić jeszcze przez 12 lat. Nowa konstytucja wprowadziłaby limit dwóch sześcioletnich kadencji – w porównaniu z obecnymi dwoma pięcioletnimi. W trakcie referendum doszło do gwałtownych demonstracji przeciwników referendum i starć z policją. Siły bezpieczeństwa szybko jednak opanowały zarzewia zamieszek[8]. Brutalne tłumienie protestów przeciwko zmianie konstytucji doprowadziło do śmierci 12 osób, w tym 9 od ran postrzałowych[9].

22 października w związku z protestami w Gwinei Antonio Guterres, rzecznik Sekretarza Generalnego ONZ, wydał oświadczenie potępiające akty przemocy, które miały miejsce 18 października po wyborach prezydenckich w Gwinei. Złożył kondolencje rodzinom ofiar i wezwał wszystkie strony do natychmiastowego podjęcia działań w celu zakończenia przemocy. Guterres zachęcił wszystkich do potwierdzenia oficjalnych wyników przez Niezależną Państwową Komisję Wyborczą i rozwiązywania ewentualnych sporów na drodze prawnej. Potwierdził także zobowiązanie ONZ do wspierania wysiłków tego kraju na rzecz szybkiego rozładowania napięć, promowania dialogu i spójności narodowej[10].

Gwinea to państwo w zachodniej Afryce leżące nad Oceanem Atlantyckim. W 1849 r. wybrzeże kraju stało się protektoratem Francji, a w 1904 r. Gwinea znalazła się w granicach Francuskiej Afryce Zachodniej[11]. Kraj uzyskał niepodległość[12] 2 października 1958 r. Posiada największe na świecie pokłady boksytu, słabo zagospodarowane złoża naturalne tytanu, rudy żelaza, magnezu, uranu i złota oraz duże złoża ropy naftowej[13].

[1] Materiał opracowany we współpracy z studentami kierunku Analityka Bezpieczeństwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gnieźnie.

[2] Narodowy Front Obrony Konstytucji – obywatelski ruch opozycyjny w Gwinei, który zapoczątkował protesty przeciwko zmianie konstytucji w 2020 r.

[3] *Guinea top court declares Alpha Conde elected president*; „Al Jazeera”; 7.11.2020; <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/7/guinea-top-court-declares-alpha-conde-elected-president;20.11.2020>.

[4] R. Noury, *Guinea, Security Forces Open Fire on Post-Election Protesters*, „Focus on Africa”, 26.10.2020, <https://www.focusonafrika.info/en/guinea-security-forces-open-fire-on-post-election-protesters/>, 28.10.2020.

[5] Alpha Condé, „PeoplePill”, 7.02.2020, <https://peoplepill.com/people/alpha-conde/>, 28.10.2020.

[6] Zgromadzenie Gwinei Ludowej, obecna partia rządząca w Gwinei, na czele której stoi Alpha Condé.

[7] D. Ehl, *Gespaltenes Guinea: Alpha Conde die Dritte*, „DW”, 2.09.2020, <https://www.dw.com/de/gespaltenes-guinea-alpha-condé-die-dritte/a-54796188>, 28.10.2020.

[8] *Guinea votes on law that could let president stay on for 12 more years*; „The Guardian”; 22.03.2020; <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/22/guinea-votes-on-law-that-could-let-president-stay-on-for-12-more-years>; 28.10.2020.

[9] *Guinea: At least 50 people killed with impunity during protests in less than a year*, amnesty.org, 1.10.2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/10/guinee-au-moins-personnes-tues-en-toute-impunite-dans-des-manifestations/>, 28.10.2020.

[10] *Condemning Post-Election Violence in Guinea, Secretary-General Urges All Sides to Await Official Results from Electoral Commission*, „un.org”, 22.10.2020, <https://www.un.org/press/en/2020/sgsm20359.doc.htm>, 28.10.2020.

[11] Federacja francuskich kolonii w Afryce Zachodniej istniejąca w latach 1904–1958. Powstawała pomiędzy 1895 a 1904 rokiem. W jej skład wchodziły następujące terytoria: Senegal, Mauretania, Sudan Francuski, Gwinea, Wybrzeże Kości Słoniowej, Górna Wolta, Dahomej i Niger. W 1958 roku federacja rozpadła się na odrębne republiki autonomiczne w ramach Wspólnoty Francuskiej.

[12] <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Gwinea-Historia;4574218.html>.

[13] <http://www.investafrica.pl/afryka-od-a-do-z/gwinea-rownikowa/>.